

Raziskovanje v živem laboratoriju:

Priložnosti za Slovenijo v Evropski uniji

Jože Gričar
E-središče

Fakulteta za organizacijske vede
Univerze v Mariboru

Gricar@FOV.Uni-Mb.si
<http://eCenter.FOV.Uni-Mb.si/Gricar>
<http://eLivingLab.org>

Vsebina

- Živi laboratorij
- Evropsko omrežje živih laboratorijev
- Vpetost Slovenije v razvijanje živih laboratorijev
- Priložnosti sodelovanja v raziskovalnih projektih Evropske Unije

Problem kot izhodišče sprememb

- Problem kot izhodišče zamišljanja sprememb.
- Kaj je problem? Kdo ima problem?
- Problem kot rezultat neustreznega delovanja procesa.
- Povezanost zapletenosti (kompleksnosti) problema in procesa.
- Težave celostnega zamišljanja procesa.
- Postopnost prenavljanja procesa.

Informacijska tehnologija: sredstvo za inoviranje procesov

- Sodobna informacijska tehnologija omogoča, da dosedanje stvari delamo **bolj učinkovito, hitreje in bolj skladno s pričakovanji** prejemnikov rezultatov.
- Sodobna informacijska tehnologija pa omogoča tudi, da delamo povsem **nove stvari** in si zamišljamo **procese novih vrst**.

Razlogi za vzpostavljanje živih laboratorijev - Nujnost inoviranja

- Čas od ideje do izdelka/storitve/rešitve je predlog.
- Slabo sodelovanje raziskovalcev, razvijalcev in uporabnikov.
- Slabo sodelovanje organizacij.
- Neizrabljene priložnosti uporabe e-tehnologij.
- Zmanjšanje konkurenčnosti.

Zamisel živega laboratorija

**Data Acquisition and
Analysis Centre**

Viewing Theatre

Experimental Space

Kaj je živi laboratorij (LivingLab)?

V živem laboratoriju sodelujejo raziskovalci, razvijalci in uporabniki.

Cilj živega laboratorija je v čim krajšem času razviti proizvod / storitev / rešitev skladno s potrebami uporabnikov.

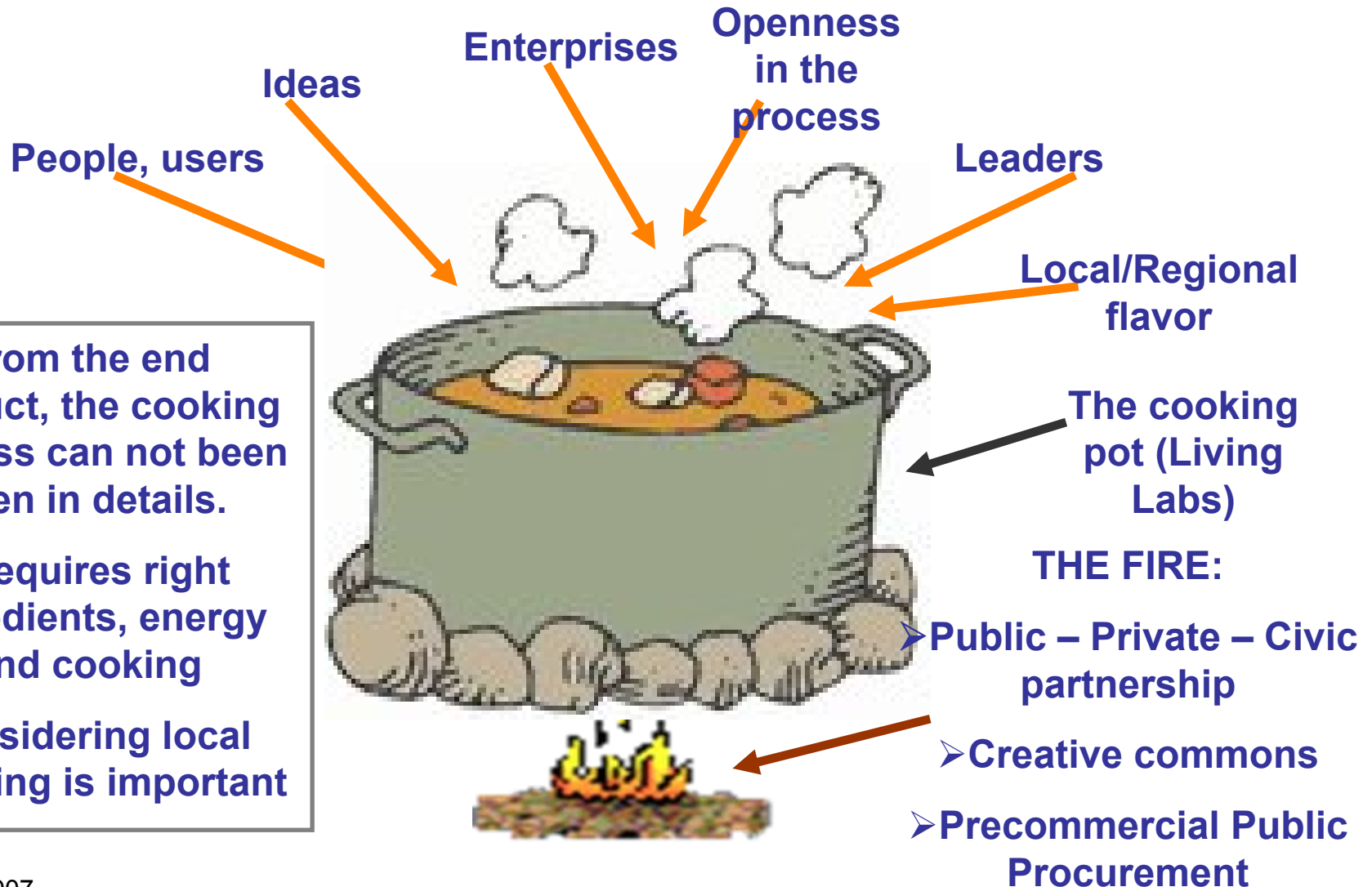
Sodelavci živega laboratorija si zastavljajo dvoje vprašanj:

Kaj uporabnik rabi? Kako to narediti?

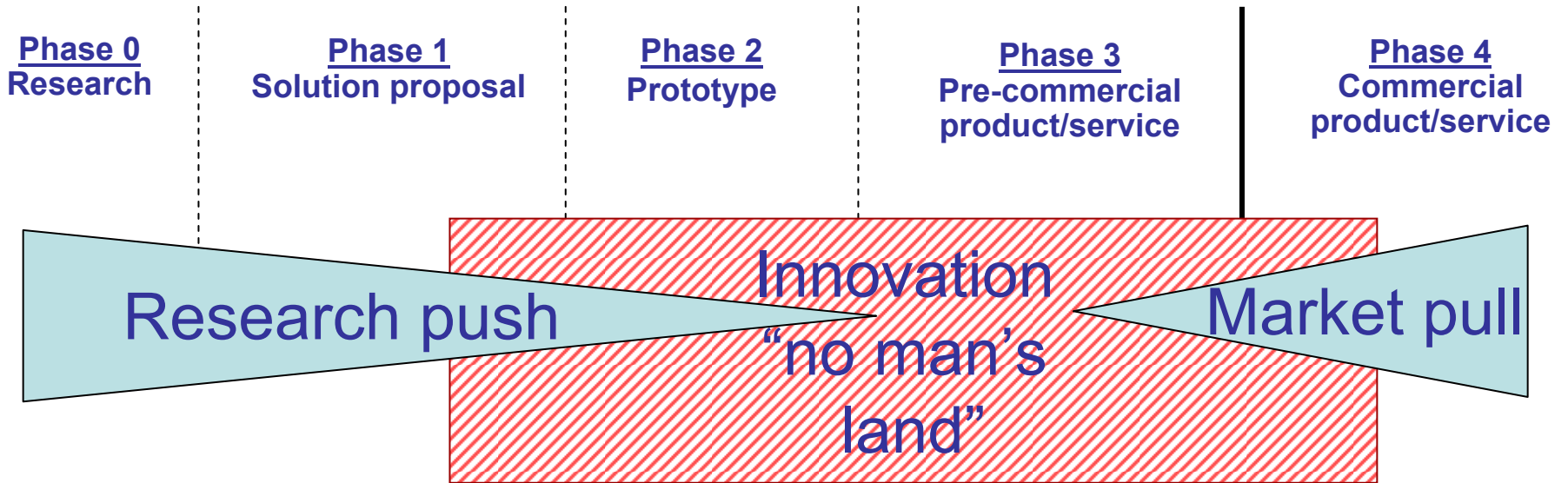
Povezujejo se v mednarodno omrežje.

Living Labs & *open innovation*

A missing link in innovation

Dokumenti

v zvezi z živimi laboratoriji

- COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS. The European Interest: Succeeding in the age of globalisation. Brussels, 3.10.2007. COM(2007) 581 final. http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/en/com/2007/com2007_0581en01.doc
- The Helsinki Manifesto 20. 11. 2006: We have to move fast, before it is too late, http://eLivingLab.org/files/Helsinki_Manifesto_201106.pdf
- Aho, E., chair (2006) Creating an Innovative Europe. Report of the Independent Expert Group on R&D and Innovation, appointed following the Hampton Court Summit. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, January 2006, available from: http://ec.europa.eu/invest-in-research/pdf/download_en/aho_report.pdf
- Memorandum of Safe and Secure eRegion. Ljubljana, Slovenia, June 2005. <http://eLivingLab.org/safe/Memorandum.htm>

European Network of Living Labs

<http://OpenLivingLabs.eu>

eLivingLab, Kranj, Slovenia

<http://eLivingLab.org>

<http://eLivingLab.org/Collaboration>

<http://eLivingLab.org/Government>

<http://eLivingLab.org/Invoicing>

<http://eLivingLab.org/Markets>

<http://eLivingLab.org/RFID>

<http://eLivingLab.org/Safe>

Member of

**European
Network of
Living Labs**

European Network of Living Labs

“First Wave”, launched 20th November 2006

<http://OpenLivingLabs.eu>

“First Wave” of the European Network of Living Labs

November 20, 2006

- Arc Labs Waterford, Waterford, Ireland
 - Botnia Living Lab, Luleå, Sweden
- Open Innovation Centre Brussels, Brussels, Belgium
 - Wirelessinfo Czech LL, Litovel, Czech Republic
 - Freeband experience lab, Enschede, Netherlands
 - Frascati Living Lab, Frascati, Italy
 - Győr Automotive LL, Budapest, Hungary
 - Gödöllő Rural LL, Budapest, Hungary
- Hasselt & Leuven IBBT i-City LL, Brussels, Belgium
- Helsinki Living Lab - Arabianranta, Helsinki, Finland
- Helsinki Living Lab - Forum Virium, Helsinki, Finland
 - i2Cat Catalonia Digital Lab, Barcelona, Spain
 - Manchester EastServe, Manchester, UK
 - Madeira Living Lab, Madeira, Portugal
 - Mobile City Bregenz, Vorarlberg, Austria
 - Mobile City Bremen, Bremen, Germany
 - Knowledge Workers LL, Munich, Germany
 - **eLivingLab, Kranj, Slovenia**
- LL ICT Usage Lab, Sophia-Antipolis, France
 - Turku Archipelago LL, Pargas, Finland

Inovativnost za kakovost življenja, Slovenija - živi laboratorij <http://SloveniaLivingLab.si>

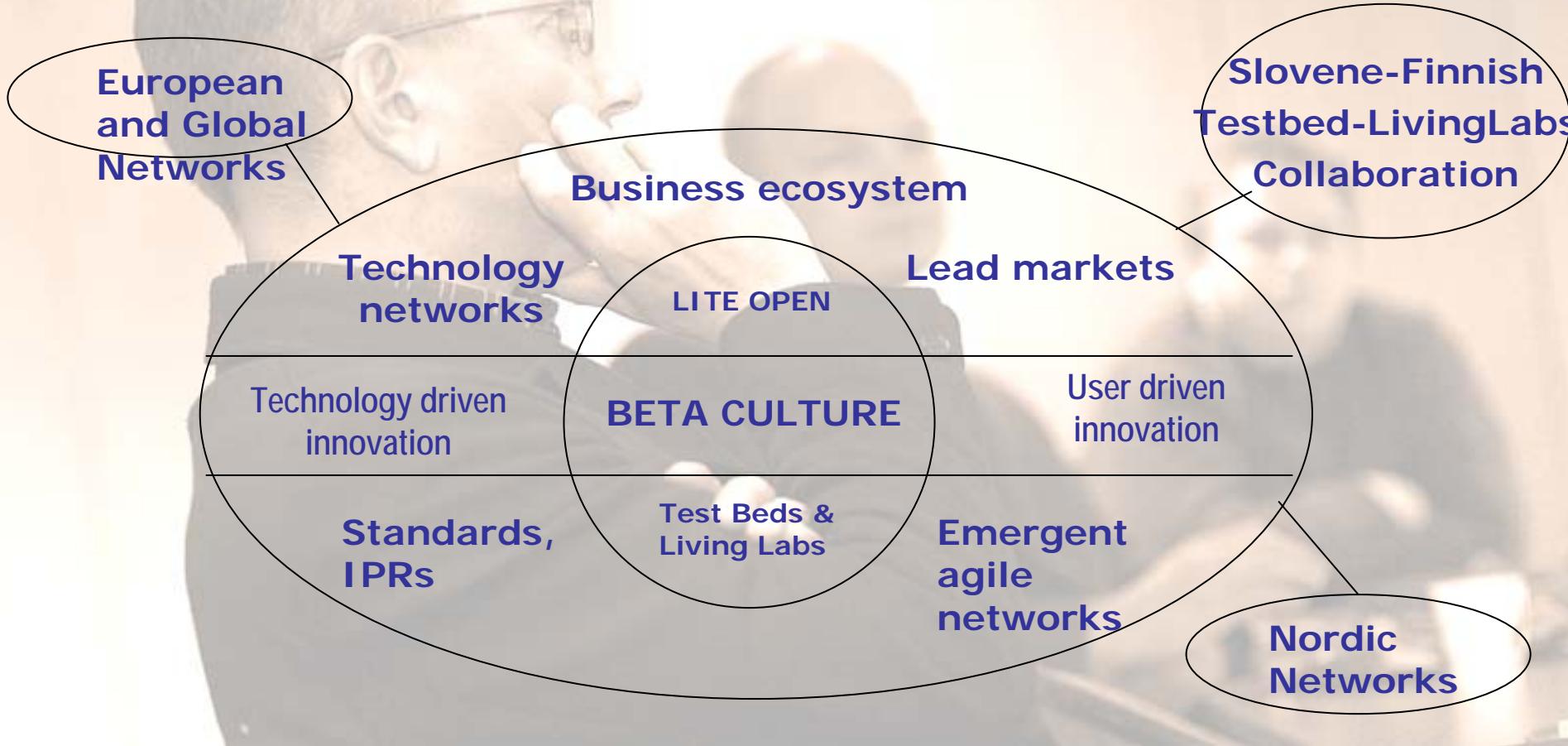
- Usmeriti raziskovalno-razvojne potenciale v manjše število za Slovenijo najpomembnejših projektov.
- Z usmerjanimi pilotnimi uvedbami pridobiti praktično uporabne rezultate, ki bodo omogočali ustvarjanje dodatnih in novih poslov.
- Povezati tehnološke platforme ter zmogljivosti IKT-podjetij za zagotavljanje učinkovitega in uspešnega tehnološkega preboja slovenske industrije.
- Okrepiti dolgoročno usmerjeno sodelovanje z najrazvitejšimi državami.
- Pridobiti politično podporo za uresničevanje nalog iz te pobude, kjer je pomoč vlade potrebna.
- Pomagati, da Slovenija kot celota in njeni državljani ter posamezne organizacije še napredujejo na lestvici najuspešnejših uporabnikov rešitev in storitev IKT na svetu.

The Helsinki Manifesto

The 12 most supported measures

1. Implementation of a European Network of Living Labs
2. Reap the benefits of re-using bank infrastructure for the e-invoicing
3. Break down internal borders for ICT services
4. Renewing of the European innovation system
5. Creation of a market for innovative products and services
6. Focus on services innovation, and establish services science, management and engineering as an academic discipline
7. Concrete funding and support for technology start-ups
8. Ensure data integration between IT-solutions
9. Intensify integration of retail banking market (Payments Services Directive)
10. Implementation of European wide compatible e-invoicing system
11. Move from an organization-centered system to a citizen-centered system
12. Bring people actively to the information society (ICT skills to 10 million adult people in Europe over a 3-year period).

Pobuda Finske: ICT SHOCK – For Open Innovation in Finland

Računalniška učilnica ni živi laboratorij

Izdelovanje seminarskih nalog v medorganizacijskem okolju

2 organizaciji – okolje

2 lastnika problema → uporabnika
+ 2 tehnologa/informatika → razvijalca
+ 3 slušatelji → raziskovalci
Skupaj = 7 sodelavcev

Ali ni to živi laboratorij?

Zahvala

slušateljem, organizacijam,
in asistentom

za sodelovanje v procesu
zamišljanja, izdelave in predstavljanja
seminarskih nalog
v živem laboratoriju
<http://eLivingLab.org>

Interes za čezmejno sodelovanje

Presidency Roadmap for European Network of Living Labs

French Presidency bringing
Innovation to citizen level
,Autumn 2008

Slovenian Presidency
Challenging cross-border and
Pan European level Open Innovation
3rd wave LL, Spring 2008

Portuguese Presidency
Renewing Lisbon strategy for people
2nd wave ENoLL,Autumn 2007

German Presidency emphasising
Regional innovation(Bremen &
Munche n LLs),Spring 2007

Finnish Presidency launching
ENoLL and Helsinki Manifesto
2006 Autumn

Invitation to the 21st Bled eConference
**eCollaboration:
Overcoming Boundaries
Through Multi-Channel Interaction**
<http://BledConference.org>
June 15-18, 2008, Hotel Golf Bled, Slovenia

Co-organizers:
eCenter, Faculty of Organizational Sciences, University of Maribor
Government of the Republic of Slovenia
European Commission
European Parliament

*In the first half of 2008, Slovenia will be the first new EU Member State
to hold the Presidency of the EU Council*

Vprašanje

Kako povečati koristi
sodelovanja v raziskovalnih projektih
Evropske unije?

Koristi sodelovanja v projektu EU - neposredne

- **Število projektov**, ki jih **koordinirajo** predstavniki organizacij v Sloveniji.
- **Število projektov**, v katerih kot **partnerji** sodelujejo predstavniki organizacij v Sloveniji.
- **Vrednost sredstev projektov** (merjeno v EUR), ki se jih s pridobljenimi projekti prinese v državo.
- **Število na novo odprtih delovnih mest** zaradi pridobljenih projektov.

Koristi sodelovanja v projektu EU - neposredne (nad.)

- **Zmanjševanje stroškov lastnega razvoja**, ki ga želimo opraviti (sofinanciranje raziskav, kar je še posebej pomembno, ko nimamo dovolj lastnih oziroma javnih nacionalnih sredstev).
- **Sodelovanje pri tistih projektnih idejah, ki presegajo zmogljivosti ene organizacije ali celo ene same države** (po finančnem obsegu, multidisciplinarnost specializiranih znanj ali potrebnosti primernega testnega okolja).

Koristi sodelovanja v projektu EU - posredne

- **Sodelovanje z uspešnimi raziskovalnimi skupinami** v mednarodnem okolju.
- **Vzpostavljeni stiki za pridobivanje novih projektov** v naslednjem razdobju.
- **Prenos znanja** iz projekta v organizacije v Sloveniji, ki proizvod, storitev ali rešitev naredijo in tržijo.
- **Razširjanje sodelovanja** iz projektov ene stroke v projekte drugih strok (multidisciplinarnost).

Koristi sodelovanja v projektu EU - organizacijske izkušnje

- Spoznavanje postopka zamišljanja in načrtovanja projekta.
- Spoznavanje načina delitve dela v velikem projektu.
- Usmerjanje v zagotavljanje praktično uporabnih dosežkov.
- Povečevanje zmogljivosti raziskovalne skupine z odpiranjem novih delovnih mest v času trajanja projekta.
- Povečana mobilnost.
- Spoznavanjem novih organizacij na novih lokacijah, kjer se organizira sestanke in delavnice.
- Spodbujanje podjetništva.

Koristi sodelovanja v projektu EU - raziskovalni razvoj

- Razširjanje priložnosti **objavljanja** v priznanih revijah.
- **Organiziranje mednarodnih dogodkov** v Sloveniji (sestanki, delavnice, konference).
- **Razširjanje možnosti sodelovanja z raziskovalci v Sloveniji.**
- Izkazovanje tržne uporabnosti (trajnosti) rezultatov projekta po njegovem izteku kot **spodbuda naložbam v raziskovanje.**

Kako se vključiti v projekt EU ?

- Spoznavanje obstoječih projektov.
- Spodbujanje raziskovalne dejavnosti.
- Udeležba na delavnicah, konferencah.
- Spremljanje razpisov.
- Prijavljanje na projekte
- Sodelovanje pri pripravljanju projekta.

Kako sodelovati v projektu EU ?

- Vodenje projekta (koordinator).
- Sodelovanje v projektu (partner).
- Delovne naloge (work package).
- Marketing projekta.
- Koordinacija nalog.
- Letno poročanje.
- Končno poročilo.
- Posredovanje rezultatov.
- Revidiranje projekta.

**E-središče Fakultete za organizacijske vede Univerze v Mariboru
v projektih 6. raziskovalnega programa Evropske unije**

eGov RTD 2020 - Roadmapping eGovernment RTD 2020

Visions and Research Measures towards European Citizenship and Innovative Government,

Coordinator: University of Koblenz-Landau, Germany (15 months, EUR M0,7, 9 partners).

ITAIDE - Information Technology for Adoption and Intelligent Design for eGovernment,

Coordinator: Free University Amsterdam, The Netherlands (54 months, EUR M5,8, 16 partners).

mGBL – Mobile Game Based Learning

Coordinator: Karl-Franzens University, Graz, Austria (36 months, EUR M2,5, 10 partners)

SEAMLESS - Small Enterprises Accessing the Electronic Market of the Enlarged Europe by a Smart Service Infrastructure

Coordinator: Modena University, Italy (30 months, EUR M2,8, 15 partners)

VE Forum - The Portal to Networked and Virtual Organizations,,

Coordinator: BW University München, Germany.